

Een Onafhankelijk Basis Inkomen geen utopie

maar een kwestie van eerlijker delen en het dragen
van gezamenlijke verantwoordelijkheid op basis van vertrouwen en betrokkenheid

Een Onafhankelijk Basis Inkomen (OBI).

In de kern gaat het bij het vraagstuk rondom inkomen over de vraag welke instrumenten je kiest voor de inkomensverdeling. In het huidig stelsel gaat het om werkgelegenheid, de hoogte van salarissen, het belastingsysteem belastingtarieven, premies voor volks, werknemers en werkgeversverzekeringen, met aftrekposten, vrijstellingen en ontheffingen, de verschillende toeslagen zoals huur en zorgtoeslag, de diverse vormen van uitkeringen en een sociaal vangnet via de bijstandsregelingen en WMO en de daarmee gepaard gaande controle en uitkeringsinstanties.

Het is een complex, bureaucratisch en geldverschillend systeem waarin ongeveer 153 miljard euro wordt rondgepompt. Het systeem is erg kostbaar, (ruim 5 miljard) fraudegevoelig, roept veel weerstand en wantrouwen bij burgers op en maakt burgers afhankelijk. Burgers die in hun bestaan helemaal afhankelijk zijn van dit complex stelsel voelen zich aan de kant gezet, worden veroordeeld als profiteurs en blijken in de praktijk moeilijk aan het systeem te kunnen ontsnappen. Burgers die met hun inkomen net boven dit bestaansminimum uitkomen voelen zich bedrogen, krijgen geen toeslagen, aanvullingen of kwijtscheldingen en komen in de praktijk vaak netto lager uit dan het minimum. Het huidige systeem nodigt niet uit tot werk, creativiteit, saamhorigheid en vrije ondernemerschap.

De inkomens en vermogensverdeling kan anders door uit te gaan van vertrouwen en niet van een beheerssysteem.

Iedere burger een Onafhankelijk Basis Inkomen dat voldoende is om in een gezond bestaan te voorzien.

Waarom een OBI?

Op de site www.decorrespondent.nl staat een artikel van Rutger Bregman over "Hoe groot is de ongelijkheid in Nederland". Het 'gini-coëfficiënt', een getal dat het verschil aangeeft tussen inkomens, van de CIA World Facebook geeft dit als volgt over Nederland weer.

Als je stelt dat bij de score 0 iedereen een gelijk inkomen heeft en bij een score van 1 heeft 1 persoon alles dan was de gini-coëfficiënt score in 1977 voor Nederland 0.24 en in 2011 was deze score 0.29.

Dit betekent dat de inkomensongelijkheid in Nederland in die periode met ongeveer 20% is toegenomen. Daarbij moet nog extra worden aangetekend dat dit een gemiddelde is. Het verschil t.o.v. de 10% laagste inkomens is zelfs met 30% toegenomen. In de ranking van 136 landen waar dit gemeten is staat Nederland op de 26ste plaats van de meest evenwichtige verdeling van het inkomen. Een magere positie als je in een Sociaal Liberaal land wilt leven waarin iedere burger meetelt.

Je kunt, zoals de linksere partijen dit willen, streven naar het verkleinen van dit verschil in het verlengde van de huidige systemen middels allerlei ingewikkelde nivelleringsmethode, regelingen en maatregelen, die als gevolg daarvan nog hogere uitvoerings- en controle kosten met zich mee brengen. Je kunt er ook voor kiezen, zoals de rechtsere partijen, om iedereen verantwoordelijk te

©Copyright 2015. Wout Smolders. (niets uit dit document mag zonder schriftelijke toestemming van de schrijver worden gekopieerd of gebruikt). *Versie 19 september 2019, pagina 1*

maken om een eigen inkomen te laten verwerven door alle voorzieningen en regelingen af te bouwen en te marginaliseren met als gevolg een verdergaande armoede, vergroting van de crisis, meer voedselbanken en meer mensen met onoverbrugbare schulden, maatschappelijke onrust, rekeningen bij ondernemers die niet betaald worden etc.

Het is veel gezonder en effectiever om te vertrekken vanuit de individuele positie van iedere burger door deze in staat te stellen om onafhankelijk invulling te geven aan de eigen behoeften, vermogens en vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid een samenleving in te richten. Een samenleving waarin de burger met zijn eigen creatieve vermogens, sociale en andere behoefte en met zijn beperkingen centraal staan. Een maatschappij waarin door een OBI voor iedereen ruimte ontstaat om deel te nemen aan de samenleving, samen verantwoordelijkheden te dragen en voor elkaar te zorgen.

Een OBI als instrument voor gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid

Iedereen een onafhankelijk basisinkomen geven wordt vaak gezien alsof dat onafhankelijk betekent een onvoorwaardelijk basis inkomen. Het leven in en lid van een gemeenschap zijn is niet onvoorwaardelijk. Een maatschappij is een sociale context waarin burgers verantwoordelijkheid hebben voor elkaar en voor zichzelf en dat betekent dat de vrijheid en zekerheid die een onafhankelijk basisinkomen iedere burger geeft alleen kan bestaan als dat een vrijheid in gebondenheid is die gepaard gaat met het dragen van mede maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het is geen uitkering waar je recht op hebt als je aan een aantal voorwaarden voldoet of een uitkering die je verplicht tot solliciteren of andere opgelegde verantwoordelijkheden maar onvoorwaardelijk betekent niet vrijblijvend. Het samen leven met anderen is niet vrijblijvend, het door een samenleving in staat gesteld worden om door een OBI te kunnen voorzien in de basis van je bestaan is geen vrijbrief om achterover te leunen in een sociaal vangnet. Het vraagt van burgers om medeverantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de omgeving vanuit je vermogen en talenten, rekening houdend met de individuele beperkingen. Geen sociale dienstplicht maar maatschappelijke deelname op basis van vertrouwen en betrokkenheid.

Vermogensverdeling in Nederland.

Voordat we in gaan op de rol die een OBI in de inkomensverdeling kan spelen en hoe dit gefinancierd kan worden willen we nog een ander aspect in beeld brengen dat absoluut onderbelicht blijft en tegelijkertijd ontwrichtend is, namelijk de vermogensverdeling in Nederland. Rutger Bergman schrijft in zijn artikel daar het navolgende over; *Inkomen is wat je maandelijks binnenkrijgt, vermogen is wat je bezit (denk aan: vastgoed, spaargeld en aandelen, minus schulden).* **De Nederlandse vermogensongelijkheid is enorm én groeiende.**

*We weten niet precies hoe hard het is gegaan, want het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft geen gegevens van vermogensongelijkheid sinds de jaren zeventig. Maar anno 2013 hebben we het over een gini van maar liefst 0,82. De rijkste **1,3 procent** bezit **40 procent** van alle rijkdom in Nederland. **80 procent van de bevolking** heeft daarentegen **minder dan een kwart** van het vermogen in handen.*

Beschamend!

In Europa is alleen de Poolse vermogensongelijkheid groter dan in Nederland.

Dit is iets dat meegenomen kan worden in het vinden van een structurele financiering van een OBI.

De OBI

Inleiding.

Mijn naam is Wout Smolders, 61 jaar. Vanuit mijn persoonlijke geschiedenis en mijn brede werkervaring ben ik gekomen tot mijn visie op een OBI. Geboren in een Brabants, armoedig, arbeidersgezin met 7 kinderen en als zoon van een arbeider ging ik naar de LTS, was ik 10 jaar machine monteur, 10 jaar groepsleider in een crisisopvangcentrum voor daklozen en ontheemden, later maatschappelijk werker, vervolgens adjunct directeur en daarna directeur-bestuurder van een instelling voor zorg en welzijn, 5 jaar eigenaar/exploitant van een horeca bedrijf in het kleine dorpje Esbeek en 5 jaar organisatie adviseur. In 2006 bedenker en schrijver van een toekomstvisie voor het dorpje Esbeek, met de titel Esbeek 2030. Esbeek een kleine kern waar de leefbaarheid onder grote druk stond, een dorpje dat in de afgelopen 10 jaar heeft laten zien waartoe burgers in coöperatief verband met elkaar toe in staat zijn. Vanuit deze context koppel ik een Onafhankelijk Basis Inkomen aan een coöperatief model waarin burgers met elkaar op wijk of dorpsniveau samen de regie op hun directe leefomgeving vorm geven. Deze ontwikkeling van lokale initiatieven waarin burgers met elkaar, creatief, innovatief en voortvarend vorm en inhoud aan hun leefomgeving geven is overigens in vele plaatsen in Nederland op wijk en dorpsniveau al in ontwikkeling en laat hartverwarmende en bijzondere resultaten zien.

- ✓ **Een OBI in combinatie met de Coöperatieve gedachte is niet alleen geschikt voor Nederland** maar is een concept dat Europees en ook over de gehele wereld toepasbaar is. Het Andalusische dorpje Marinaleda bewijst al ruim dertig jaar, middels een revolutionair experiment, hoe een coöperatief concept op lokaal niveau kan leiden tot stabiliteit, inkomenszekerheid en enorm grote betrokkenheid en invloed van burgers op het lokaal beleid. Het biedt de mogelijkheid om burgers direct te betrekken in mogelijkheden en initiatieven in de eigen leefomgeving om samen tot een menswaardiger bestaan te komen waarbij de noodzakelijke transparantie t.a.v. politiek en besluitvorming gewaarborgd kan worden en het even zo noodzakelijk vertrouwen van burgers toeneemt.
- ✓ **Een OBI is veel meer dan een ander systeem van geld verdelen.** Een OBI, gecombineerd met het vervallen van het eigen risico en de nominale premie voor ziektekostenverzekering, waarborgt de **onafhankelijkheid en versterkt de positie van burgers** en biedt hen een financieel gezond bestaan waarin de nadruk ligt op gezondheid en niet op ziekte. Een OBI in combinatie met bijvoorbeeld een coöperatieve opzet op wijk of dorpsniveau is geen uitkering, afkoopsom of sociale hangmat, maar een maatschappelijk instrument om de onafhankelijkheid én de onderlinge maatschappelijke verantwoordelijkheid van burgers met elkaar in de directe eigen leefomgeving vorm te geven. Daarom noemen wij het geen onvoorwaardelijk maar een onafhankelijk basis inkomen. Het maakt burgers onafhankelijk en verbindt hen tegelijkertijd met elkaar.
- ✓ **Het onafhankelijk basisinkomen is het fundament voor het vorm geven van de balans tussen PEOPLE, PLANET en PROFIT omdat burgers een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben:** t.a.v. elkaar, ten aanzien van de leefbaarheid op aarde en t.a.v. een eerlijke verdeling van de welvaart
- ✓ Om draagvlak te krijgen en een OBI goed te laten functioneren is er een volledig nieuw en eenvoudig model nodig voor de verdeling van inkomen en het vragen van maatschappelijk bijdrage van burgers in plaats van het huidig onpersoonlijk, ontwrichtend, fraudegevoelig en complex stelsel van inkomstenbelasting, aftrekposten, toeslagen, uitkeringen, bijstand etc. etc.
- ✓ Een OBI werkt als cement voor medemenselijkheid, verdraagzaamheid, betrokkenheid en zorg voor elkaar, bevordert de gezondheid van burgers, stimuleert het vrije ondernemerschap, werkt innovatief en activeert de creativiteit en leergierigheid.

- ✓ Een OBI ook als noodzakelijk antwoord op de toekomstige verdergaande robotisering en ICT ontwikkelingen.
- ✓ Een OBI dat het Nationaal netto besteedbaar inkomen met ongeveer 30% verhoogd waardoor de economie en de opbrengsten van directe belastingen fors aanjaagt worden en bestaanszekerheid biedt aan burgers en aan ondernemers.

Uitgangspunten:

- ❖ Een OBI is een Onafhankelijk Basis Inkomen dat iedere burger van Nederland als basis in staat stelt te voorzien in een gezond levensonderhoud.
- ❖ Een OBI waarbij, naast dit basisinkomen ook een eigen inkomen verwerven, een uitdaging en lonend is doordat het verschil tussen alleen een OBI en een OBI met een eigen inkomen aantrekkelijk is en een OBI mensen zal inspireren en uitnodigen om zich voor de maatschappij door middel van betaald en onbetaald werk in te zetten. Dat een OBI luiheid in de hand werkt, het initiatief van burgers verdrukt en mensen ongelukkig achterlaat in een sociaal hangmat blijkt volgens Rutger Bregman, in zijn column "De-verzorgingsstaat-werkt-Letterlijk" een verkeerde beeldvorming te zijn. (te vinden op internet: <https://decorrespondent.nl/2676/De-verzorgingsstaat-werkt-Letterlijk/569070763536-a7e327c3>)
- ❖ Een OBI die het besteedbaar inkomen van lagere en middeninkomens aanzienlijk en structureel verbetert.
- ❖ Een OBI die de loonkosten verlaagd en de administratieve rompslomp en regelingen rondom salarissen voor werkgevers en werknemers vereenvoudigd.
- ❖ Een OBI die een zodanige basis geeft dat het een stimulerend maatschappelijk effect heeft op de gezondheid, het ondernemen, arbeid, innovatie, creativiteit en leergierigheid, medemenselijkheid, verdraagzaamheid en zorg voor elkaar.
- ❖ Een OBI die Nederlandse economie met ongeveer 30% versterkt en aanjaagt en daardoor veel extra werkgelegenheid schept.
- ❖ Een OBI die de huidige verstikkende bureaucratie van het stelsel van toeslagen, vrijstellingen, aftrekposten en uitkeringen zoals, AOW, WAO, WW, etc. etc., vervangt en eenduidig en eenvoudig uitvoerbaar is en daardoor ruim 5 miljard aan uitvoeringskosten bespaart.
- ❖ Een OBI die daarmee ook bijna alle huidige premies voor volks, werknemers en werkgeversverzekeringen vervangt door een nieuw in te voeren Maatschappelijk Bijdrage (MB), een positieve bijdrage aan de maatschappij. Naast de nieuwe MB is er dan nog eigen nieuw in te richten pensioen regeling met de daarbij behorende premie en een aparte nieuw te ontwikkelen inkomensafhankelijke regeling ter vervanging van de huidige kinderbijslag- en toeslag .

Beoogde effecten en maatregelen:

- Een gezonde en structurele oplossing voor de armoedeval.
- Door het bieden van een veilige financiële basis voor iedereen, minder stress, minder angsten en slapeloze nachten en daarmee het bevorderen van de gezondheid als antwoord op de zichtbare en onzichtbare armoede voor de lagere inkomensgroepen, de stille armoede onder de kleine zelfstandigen, de ZZP'ers, de artiesten en kunstenaars etc. etc.
- Ruim 5 miljard besparingen op het hele complexe bureaucratisch machtssysteem van uitkeringen en uitkeringsinstanties.
- Aanjagen van de economie met als gevolg veel hogere opbrengsten uit BTW en andere inkomsten uit indirecte belastingen doordat het totaal besteedbaar inkomen door de OBI met ruim 30% stijgt.

- Hogere BTW inkomsten door het verhogen van de BTW van 6 naar 8.5 en van 21 naar 23,5 % van het hogere BTW tarief en een nieuw hoog BTW tarief van 30 % voor milieu vervuilende en schadelijke producten.
- Inkomsten uit vermogens en de vermogens directer en hoger belasten om een betere vermogensverdeling tot stand te laten komen. Waarbij het van belang is dat alles goed in balans blijft en ondernemen en risico nemen ook mag leiden tot een goede beloning
- Inkomens bij dienstverlenende organisaties die met collectieve middelen worden betaald zoals, onderwijs, zorg, nutsbedrijven, woningbouwcoöperaties etc. worden gelimiteerd op een goed maar maatschappelijk aanvaardbaar niveau van maximaal 170.000,- euro. Extra bonussen, aandelen of welke indirecte beloningen dan ook zijn niet toegestaan.
- Voor het creëren van financiële stabiliteit is het belangrijk dat er regionale coöperatieve banken opgericht worden die onder toezicht van haar leden komen te staan en door vakspecialisten worden bestuurd. De geldelijke middelen worden verantwoord, doelmatig en betaalbaar beschikbaar gesteld aan het midden en kleinbedrijf. De te behalen winsten worden ingezet voor investeringen en innovatie en verdere resultaten komen ten gunste van de deelnemers en het midden en kleinbedrijf.
- De overheid staat alleen nog garant voor deze regionale coöperatieve banken, overige commerciële banken dragen, zoals elk bedrijf, hun eigen risico. De omvang van deze banken worden gelimiteerd zodat het geen grote systeembanken kunnen worden die niet om kunnen vallen zonder dat dit de economie ontwricht.
- **Om de OBI veilig te stellen dient de reële economie bepalend te zijn voor de economische balans en niet langer de macht en het casinogedrag van de financiële markten, beurzen en grote financiële instellingen. De financiële markten worden zodanig aan banden gelegd dat zij niet langer een wereldwijde crisis kunnen veroorzaken.**

De context voor een OBI.

Een OBI is geen sociale hangmat die uit moet gaan nodigen tot alleen maar consumeren en achterover hangen. Een OBI is een maatschappelijke bijdrage. Daarom noem ik de inkomstenbelasting ook geen belasting maar een **Maatschappelijk Bijdrage. MB.** De Maatschappelijke Bijdrage geldt voor iedereen en bestaat enerzijds uit een financiële bijdrage welke op elke vorm van inkomen wordt geheven en anderzijds een maatschappelijke bijdrage in natura in de vorm van vrijwilligerswerk, burenhulp, mantelzorg, natuurbeheer en het gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en je omgeving etc. Deze laatste vorm is geen opgelegde sociale dienstplicht of iets dergelijks maar wordt georganiseerd in de eigen directe leefomgeving in een coöperatief samenwerkingsmodel van burgers op lokaal niveau. Een ieder die een OBI ontvangt is daarmee ook lid van een lokale coöperatie op wijk c.q. dorpsniveau met een maximale omvang van 15.000 burgers. Deze coöperaties hebben als doelstelling om burgers met elkaar in staat te stellen zelf zoveel mogelijk vorm en inhoud aan de eigen directe leefomgeving te geven. Een uitstekend voorbeeld hiervan is de Coöperatie Esbeek, te vinden op Esbeek.eu. Deze coöperatie bestaat vanaf 2006 en de burgers van Esbeek hebben gezamenlijk de verantwoordelijkheid genomen voor de leefbaarheid van hun eigen leefomgeving. Mocht u daar inhoudelijk meer van willen weten dan kunt u op hun site kijken of vragen om meer informatie. De kern van het model komt neer op het bieden van een coöperatief kader op wijk c.q. dorpsniveau welke door de burgers zelf verder vorm en inhoud wordt gegeven en waarbij de overheid de leden/burgers hierin faciliteert en ondersteunt. Hierdoor ontstaat er een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor de eigen leefomgeving en voor elkaar waardoor burgers op basis van zelfvertrouwen en betrokkenheid inhoud aan de leefgemeenschap geven. De participatie van burgers in de coöperatie heeft een groot positief effect

op de onderlinge relaties en zorg voor elkaar. Het haalt burgers uit hun isolement, geeft burgers de ruimte en uitdaging om hun kennis, talenten en vaardigheden in te zetten en bespaart tevens indirect op allerlei ongewenste kosten die met vereenzaming, kleine criminaliteit en individualisme gepaard gaan. De leden/burgers dragen hierdoor zorg voor elkaar en ondernemen met elkaar activiteiten en initiatieven voor de leefbaarheid waarbij ze zelf ook profiteren van de effecten daarvan. Een Maatschappelijke Bijdrage die niet direct in geld is uit te drukken. Daardoor zorgt een OBI voor financiële onafhankelijkheid en activering en niet voor een onvoorwaardelijke sociale hangmat. Het betekent een wederkerige maatschappelijke verantwoordelijkheid om je eigen vermogens en talenten aan te spreken. Het is vrijheid en onafhankelijkheid in gebondenheid, verantwoordelijkheid en betrokkenheid met de omgeving. Vandaar een coöperatieve context waarin burgers zelf met elkaar vorm en inhoud aan hun directe omgeving geven in tegenstelling tot het huidige systeem waarin het individualisme, consumeren, beheers en controlesystemen centraal staan.

De hoogte van de OBI

In mijn optiek dient het hier te gaan om een eenvoudig en eenduidig model waarmee iedere burger op een verantwoordt niveau kan voorzien in zijn bestaan. Bij een eerste berekening ben ik uit gegaan van de navolgende bedragen: (tot en met 16 jaar is een nieuwe inkomensafhankelijke kindertoeslagregeling van toepassing)

17 jaar	€ 400 euro per maand.
18 jaar	€ 500 euro per maand.
19 jaar	€ 650 euro per maand.
20 jaar	€ 800 euro per maand.
21 jaar	€ 1.000 euro per maand.
22 jaar	€ 1.125 euro per maand.
23 jaar +	€ 1.500 euro per maand.
23 jaar +	€ 1.125 euro per maand. (Samenwonenden krijgen een partner OBI)

Voor niet Nederlanders en Nederlanders in het buitenland is de hoogte van het basisinkomen gerelateerd aan de totale duur van het verblijf in NL waarbij per officieel geregistreerd verblijfsjaar in Nederland 1.25% van de OBI wordt/is opgebouwd.

Bijvoorbeeld een Nederlander die op zijn 65ste naar het buitenland vertrekt ontvangt als OBI $65 \times 1,25\% = 81.25\%$ van de OBI. Dat is voor een alleenstaande € 1.218 euro per maand (als vervanging van de huidige AOW) voor een echtpaar met de leeftijd van 60 en 65 is dat $65 \times 1.25\% = 81.25\%$ van de partner OBI € 1.125 euro = € 914,06 en voor de partner van 60 is dat $60 \times 1.25 = 75\%$ van de partner OBI € 1.125 euro = € 843.75. Doordat de betalingen automatisch gekoppeld zijn aan het Burgerservicenummer en daarmee aan de leeftijd en aan de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) wordt bij vaststelling van een emigratie de bedragen vanzelf berekend en aangepast. Dat voorkomt een hele hoop rompslomp en bureaucratie.

Een buitenlander die zich hier vrij mag vestigen dient als basis te voorzien in zijn eigen onderhoud, zoals dat nu ook al is. Hij/zij moet aantonen dat ze daartoe in staat zijn bij de inschrijving in het GBA. Doordat iedereen met een inkomen bijdraagt aan de betaling van een OBI bouwt een buitenlander die zich vrij in Nederland mag vestigen 1.25% OBI rechten op voor hem/haar en de gezinsleden.

Voor officieel toegelaten vluchtelingen die voldoen aan een stringente toelatingsprocedure geldt hetzelfde als voor iedere Nederlandse ingezetenen. Deze ontvangen dezelfde OBI als iedereen ter voorkoming van een achterstand problematiek die leidt tot de bekende problemen.

De uitvoering

Een dergelijk OBI stelsel gekoppeld aan het Burgerservicenummer en de GBA registratie kan geheel automatisch door de SVB uitgevoerd worden. Op basis van de huidige uitvoeringskosten van de AOW, en de kinderbijslag etc. door de SVB dat ongeveer 200 miljoen euro per jaar kost gaan we er van uit dat dat het uitvoeren van de OBI ongeveer 100 miljoen euro per jaar gaat kosten, maar omdat de AOW, etc. verdwijnt levert dat tegelijkertijd ook een besparing van ongeveer 100 miljoen op, dus zal de invoering hiervan budgetneutraal moeten kunnen verlopen.

De overige uitvoerings- en controle organen van de huidige uitkeringsinstituten (belastingdienst, UVW en de afdelingen sociale zaken en arbeid van de gemeenten) komen te vervallen wat een besparing van ruim 5 miljard euro betekent.

De uiteindelijke te verwachten kosten van een OBI en een verdere verfijning en controle van de cijfers zoals die hier genoemd worden zal door de rekenkamer uitgevoerd moeten worden.

De voorlopige kosten berekeningen van een dergelijke OBI zijn op dit moment bijna 190 miljard euro, zie onderstaand tabel;

	Aantallen	OBI maand	OBI p/jaar	bedragen	
17 jaar	201670	€ 400	€ 4.800	€ 0.97	miljard
18 jaar	195990	€ 500	€ 6.000	€ 1.18	miljard
19 jaar	195068	€ 650	€ 7.800	€ 1.52	miljard
20 jaar	197496	€ 800	€ 9.600	€ 1.90	miljard
21 jaar	205742	€ 1000	€ 12.000	€ 2.47	miljard
22 jaar	207389	€ 1.125	€ 13.500	€ 2.80	miljard
Niet Nederlanders naar rato verblijf	155684	€ 500	€ 6.000	€ 0.93	miljard
Niet Nederlanders naar rato verblijf met partner	531661	€ 375	€ 4.500	€ 2.39	miljard
Geëmigreerde NL naar rato verblijf in NL alleenstaand	51444	€ 800	€ 9.600	€ 0.49	miljard
Geëmigreerde NL naar rato verblijf in NL met partner	175612	€ 600	€ 7.200	€ 1.26	miljard
23+ alleenstaand	2685554	€ 1.500	€ 18.000	€ 48.34	miljard
23+ met partner	9171196	€ 1.125	€ 13.500	€ 123.81	miljard
Totaal				€ 188.07	miljard
Uitvoeringskosten OBI SVB				€ 0.10	miljard
Totale kosten				€ 188.17	miljard

Financiering

Het is complexe materie, waarvoor ik gebruik heb gemaakt van de gegevens van het CBS, Ministerie van financiën, VNG, UVW en SVB. Of deze calculatie helemaal klopt is nu nog niet te zeggen. Ik neem aan van niet, maar dat is voor de discussie op dit moment nog niet belangrijk. Mijn veronderstelling is dat voor een dergelijk OBI model er een aanzienlijk tekort zal ontstaan waarvoor er keuzes gemaakt moet worden voor de dekking.

Uitgaande van de veronderstelling dat er voor een degelijke OBI een financieringstekort is heb ik het omgekeerd en gekeken naar de benodigde totale Rijksbegroting na de invoering van de OBI. De onderliggende maatregelen en grondslagen zijn hierin meegenomen.

- ❖ Het evenredig verhogen van de indirecte belastingen zoals de btw, accijnzen, milieubelasting met 2,5%. Hierin zit een basisrechtvaardigheid dat iedereen meebetaald afhankelijk van de bestedingen en de vervuiler betaald. Een keuze die aanvaardbaar is als dit gepaard gaat met een stringent beleid dat gericht is op verduurzaming van producten en diensten en waarbij de BTW op milieuvervuilende producten wordt verhoogd. Het lage BTW tarief gaat daardoor van 6 naar 8.5 % en het hoger BTW tarief van 21 naar 23.5 %. Op milieu belastende artikelen komt een tarief van 30%.

- B. Het hele stelsel van inkomstenbelasting, volkspremies, werknemers en werkgeverspremies wordt vervangen door één tarieftabel voor het MB (Maatschappelijk Bijdrage) tarief. Dit MB tarief wordt op elke euro inkomsten vanuit welke bron dan ook ingehouden, of dat nu loon,

ondernemerswinst, winstdeling, rente of welke andere vorm dan ook is (Hierbij is per individu t.a.v. het vermogen 30.000,- euro (inclusief het rendement op dit vermogen) vrijgesteld. De OBI zelf is vrijgesteld van de MB bijdrage. De eigen woning is ook vrijgesteld van vermogensbelasting, maar inkomsten uit verhuur van de woning is niet vrijgesteld. De MB tarieven worden gesteld op:

❖ 0 tot 25.000	50 %
❖ 25.001 tot 50.000	56 %
❖ 51.000 >	60 %

- C. Omdat bij de invoering van een OBI alle aftrekposten, de heffingsvrije bedragen en alle toeslagen etc. verdwijnen, zijn de opbrengsten voor de MB na de invoering van de OBI vastgesteld op basis van een overzicht van het CBS voor 2013.
- D. Het is mogelijk om overheidsuitgaven verder te verlagen waarbij opgemerkt moet worden dat buiten de uitgaven voor de nieuwe OBI, de zorg en het onderwijs er nog ongeveer 65 miljard per jaar door de rijksoverheid wordt uitgegeven. Keuzes in deze overige posten zullen dus redelijk marginaal zijn. Daarbij zullen door de invoering van een OBI er ook een aantal inverdieneffecten optreden omdat burgers zich beter voelen, minder stress hebben, minder criminaliteit en daardoor minder politie en justitie en minder kosten voor zorg etc. Hier een bedrag aanhangen is erg lastig Het moet mogelijk zijn een taakstellende inverdieneffect op alle overige posten tezamen bereiken van 10%, zijnde **6,5 miljard**, te bereiken waarbij de opbrengsten van de besparingen worden ingezet voor de verbetering van het onderwijs, ondernemersklimaat en de zorg en in die zin budgettair neutraal verloopt.
- E. Een andere keuze die ik wil maken is het afromen van de winsten van de nutsbedrijven en zorgverzekeraars zoals dit op de site van de basis inkomen partij basisinkomenpartij.nl staat vermeld. Hierbij gaat het om een veronderstelde opbrengst van ruim **12 miljard** per jaar. Bij deze operatie willen ik de privatisering van deze diensten terugdraaien en omzetten naar diensten in handen van een gekozen collectieve coöperatieve organisaties geleid door ervaren bestuurders onder toezicht van materie deskundige burgers. Eventueel worden dit non-profit organisaties. Bij dit model vloeien de winsten terug of worden inverdieneffecten bereikt van 12 miljard. Ook dit bedrag wordt niet als lagere kosten ingeboekt omdat daarmee de kwaliteit van de zorg en het onderwijs en het ondernemersklimaat op een hoger peil worden gebracht.
- F. Het eigen risico voor zorg en de nominale premie komen te vervallen.
- G. Bij het eerlijker belasten en verdelen van vermogen ligt het risico van kapitaalvlucht uit Nederland op de hoek. Dit is een ingewikkeld vraagstuk omdat de echte vermogende deskundigheid inhuren om dit vermogen en de inkomsten uit vermogen buiten beeld te houden. Het belaste van het rendement op vermogen vindt nu plaats in BOX 3 met de 4% regeling, waarbij uitgegaan wordt dat een vermogen 4% rendement kent waarbij de eigen woning niet wordt meegenomen. De gemiddelde gewone burger heeft op dit moment in veel gevallen slechts een rendement van 1% en de echte vermogende behalen op diverse manieren een rendement dat vele malen hoger dan de 4 % ligt. Het huidig kabinet heeft dit ogenschijnlijk nu ook erkent en komt op Prinsjesdag met een aanpassing hiervoor. Daarbij komt nog dat een heel groot deel van dit vermogen buiten het beeld van de fiscus blijft. Hierin speelt tevens de discussie over de belastingconstructies voor multinationals die op deze wijze grootschalig aan belastingontwijking doen. In het beeld dat 20% van de Nederlanders 75% van het vermogen in

handen heeft en dat zelfs de 1,3 rijkste samen 40% van het totale vermogen bezit is dit aanleiding om hierin maatregel te nemen.

Het totaal vermogen in Nederland exclusief de eigen woning wordt geschat op 1.000 miljard. Bij de huidige vermogensbelasting in box 3 zou dit 12 miljard aan vermogensbelasting moeten opleveren. In de praktijk werd in 2014 slechts 1.52 miljard vermogensbelasting ontvangen. Elke % verhoging van de vermogensbelasting zou bij het daadwerkelijk innen van deze belasting 10 miljard opbrengen! De FIOD kwam een week geleden tot dezelfde slotsom. Hierin is mijn voorstel om een model te ontwikkelen waarin voor de lagere vermogens tot 30.000 euro per persoon een vrijstelling wordt genoten, vermogen van 30.000 tot 60.000 euro met 2% van dat vermogen worden belast, vermogens van 60.000 tot en met 100.000 euro met 3% van dat vermogen worden belast en vermogens tot 400.000 euro met 4% en daarboven met 5% worden belast. Dit moet **25 miljard** aan vermogensbelasting opleveren.

Voor het vaststellen en incasseren van vermogensbelasting moet een goed nieuw model ontworpen worden waarbij tevens ingezet wordt tot het wijzigen van de betalingscultuur ten aanzien van de vermogensbelasting in het kader van maatschappelijk verantwoord vermogensbeheer en afdracht.

Inkomenseffecten door bovenstaande maatregelen op onderstaande inkomensgroepen.

Alleenstaande Minimumniveau			Met partner op minimumniveau		
Inkomen	Minimum	OBI	Inkomen	Minimum	OBI
uitkering	€ 962.63	€ 1,500.00	Netto	€ 1,375.18	€ 2,250.00
Huur	€ -502.00	€ -502.00	Huur	€ -502.00	€ -502.00
Huurtoeslag	€ 238.00	€ -	Huurtoeslag	€ 238.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ 78.00	€ -	Zorgtoeslag	€ 149.00	€ -
Saldo	€ 629.30	€ 950.67	Saldo	€ 965.52	€ 1,653.34
Verschil		€ 321.37	Verschil		€ 687.82
Alleenstaande minimumloon			Met partner 2x minimumloon		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 1,213.00	€ 1,507.80	loon	€ 2,426.00	€ 3,015.60
Pensioenpremie	€ -47.00	€ -47.00	Pensioenpremie	€ -94.00	€ -94.00
IB		€ -729.97	IB		€ -1,459.93
Netto inkomen	€ 1,166.00	€ 2,230.83	Netto inkomen	€ 2,332.00	€ 3,711.67
Huur	€ -502.00	€ -502.00	Huur	€ -502.00	€ -502.00
Huurtoeslag	€ 118.00	€ -	Huurtoeslag	€ -	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ 78.00	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 712.67	€ 1,681.50	Saldo	€ 1,535.34	€ 3,115.01
Verschil		€ 968.83	Verschil		€ 1,579.67
Alleenstaande met modaal inkomen			Met partner 1 modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 1,827.00	€ 2,500.00	loon	€ 1,827.00	€ 2,500.00
Pensioenpremie	€ -127.50	€ -127.50	Pensioenpremie	€ -127.50	€ -127.50
IB		€ -1,091.35	IB		€ -1,091.35
Netto inkomen	€ 1,699.50	€ 2,781.15	Netto inkomen	€ 1,699.50	€ 3,531.15
hypotheek	€ -502.00	€ -502.00	hypotheek	€ -502.00	€ -502.00
hypotheekaftrek	€ 115.00	€ -	hypotheekaftrek	€ 115.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 1,165.17	€ 2,231.82	Saldo	€ 1,017.84	€ 2,934.49
Verschil		€ 1.066.65	Verschil		€ 1,7916.65

Alleenstaande 2 x modaal inkomen			Met partner 2 x modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 3,233.00	€ 5,000.00	loon	€ 3,233.00	€ 5,000.00
Pensioenpremie	€ -330.00	€ -330.00	Pensioenpremie	€ -330.00	€ -330.00
IB		€ -2,341.55	IB		€ -2,182.70
Netto inkomen	€ 2,903.00	€ 3,828.45	Netto inkomen	€ 2,903.00	€ 4,737.30
hypotheek	€ -1,011.00	€ -1,011.00	hypotheek	€ -1,011.00	€ -1,011.00
hypotheekaftrek	€ 205.00	€ -	hypotheekaftrek	€ 205.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 1,949.67	€ 2,770.12	Saldo	€ 1,802.34	€ 3,631.64
Verschil		€ 820.45	Verschil		€ 1,829.30
Alleenstaande 3 x modaal inkomen			Met partner 1+2 x modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 4,334.00	€ 7,500.00	loon	€ 5,060.00	€ 7,500.00
Pensioenpremie	€ -532.50	€ -532.50	Pensioenpremie	€ -532.50	€ -532.50
IB		€ -3,851.35	IB		€ -3,432.90
Netto inkomen	€ 3,801.50	€ 4,616.15	Netto inkomen	€ 4,527.50	€ 5,784.60
hypotheek	€ -1,618.00	€ -1,011.00	hypotheek	€ -1,618.00	€ -1,618.00
hypotheekaftrek	€ 328.00	€ -	hypotheekaftrek	€ 328.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 2,364.17	€ 3,557.82	Saldo	€ 2,942.84	€ 4,071.94
Verschil		€ 1,193.65	Verschil		€ 1,129.10
Alleenstaande 4 x modaal inkomen			Met partner 2+2 x modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 5,498.00	€ 10,000.00	loon	€ 6,161.00	€ 10,000.00
Pensioenpremie	€ -735.00	€ -735.00	Pensioenpremie	€ -660.00	€ -660.00
IB		€ -5,351.35	IB		€ -4,683.10
Netto inkomen	€ 4,763.00	€ 5,413.65	Netto inkomen	€ 5,501.00	€ 6,906.90
hypotheek	€ -2,023.00	€ -2,023.00	hypotheek	€ -2,023.00	€ -2,023.00
hypotheekaftrek	€ 410.00	€ -	hypotheekaftrek	€ 410.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 3,002.67	€ 3,343.32	Saldo	€ 3,593.34	€ 4,989.24
Verschil		€ 340.65	Verschil		€ 1,195.90

Alleenstaande 5 x modaal inkomen			Met partner 2+3 x modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 6,698.00	€ 12,500.00	loon	€ 6,161.00	€ 12,500.00
Pensioenpremie	€ -937.50	€ -937.50	Pensioenpremie	€ -862.50	€ -862.50
IB		€ -6,851.35	IB		€ -6,034.05
Netto inkomen	€ 5,760.50	€ 6,211.15	Netto inkomen	€ 5,298.50	€ 7,853.45
hypotheek	€ -2,023.00	€ -2,023.00	hypotheek	€ -2,023.00	€ -2,023.00
hypotheekaf trek	€ 410.00	€ -	hypotheekaf trek	€ 410.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 4,000.17	€ 4,140.82	Saldo	€ 3,390.84	€ 5,735.79
Verschil		€ 140.65	Verschil		€ 2,344.95
Alleenstaande 6 x modaal inkomen			Met partner 3+3 x modaal inkomen		
Inkomen	Loon	OBI	Inkomen	Loon	OBI
OBI		€ 1,500.00	OBI		€ 2,250.00
Loon	€ 7,898.00	€ 15,000.00	loon	€ 8,668.00	€ 15,000.00
Pensioenpremie	€ -1,140.00	€ -1,140.00	Pensioenpremie	€ -1,065.00	€ -1,065.00
IB		€ -8,351.35	IB		€ -7,702.70
Netto inkomen	€ 6,758.00	€ 7,008.65	Netto inkomen	€ 7,603.00	€ 8,482.30
hypotheek	€ -2,832.00	€ -2,832.00	hypotheek	€ -2,832.00	€ -2,832.00
hypotheekaf trek	€ 574.00	€ -	hypotheekaf trek	€ 574.00	€ -
Zorgpremie	€ -147.33	€ -47.33	Zorgpremie	€ -294.66	€ -94.66
Zorgtoeslag	€ -	€ -	Zorgtoeslag	€ -	€ -
Saldo	€ 4,352.67	€ 4129.32	Saldo	€ 5,050.34	€ 5,555.64
Verschil		€ -223.35	Verschil		€ 505.30

Rijksbegroting na de invoering van de OBI en de hierin opgenomen verdere maatregelen en herstructureringen.

Uitgaven Centrale Overheid	miljard	
OBI	€	188.17
AKW + kind gebonden budget	€	3.30
Zorg	€	75.00
Onderwijs	€	35.00
Gemeenten-provincies	€	15.00
Veiligheid en justitie	€	12.00
Infrastructuur en Milieu	€	12.00
Rentelasten+ aflossing*	€	15.00
Defensie	€	8.00
Economische zaken	€	4.40
Wonen en rijksdienst	€	3.00
Overige	€	3.13
Totaal	€	374
Inkomsten Centrale Overheid		
Indirect belastingen	€	112.25
Directe belastingen op inkomen	€	231.95
Overige directe belastingen op vermogen	€	25
Aardgasbaten	€	5
Totaal	€	374

- Er wordt naast de rente minimaal 12 miljard olopend naar 20 miljard per jaar afgelost om de staatschuld in te lopen.

Slotwoord.

Al deze berekeningen en getallen zijn naar eer en geweten opgenomen en aan de hand van gegevens van het ministerie van financiën en CBS doorgerekend. Ik heb het aan het CPB aangeboden met de vraag of zij het geheel zouden willen doorrekenen, maar zij doen dit alleen voor politieke partijen met voldoende aanhang die in het kiesregister staan ingeschreven.